

Nederlands
Verbond
Voor
Progressief
Jodendom

Nederlands Verbond voor Progressief Jodendom

JAARVERSLAG 2022

15 juni 2022

Inhoud

Voorwoord	4
1 Bestuur NVPJ	5
1.1 Samenstelling Dagelijks Bestuur (DB) en portefeuillevverdeling	5
1.2 Samenstelling hoofdbestuur (HB).....	5
1.3 Vertegenwoordigers Verbondsorganisaties	6
1.4 Onderwerpen in 2022	6
1.5 Privacybescherming (AVG)	8
1.6 Verbondsonderwijscommissie (VOC)	9
1.7 Vertrouwenspersoon	9
1.8 Feed Back commissie	9
2 Vertegenwoordiging NVPJ in externe organisaties	9
2.1 Bij leven en welzijn (BLEW)	9
2.2 CIDI – Raad van advies	10
2.3 Interkerkelijk contact in overheidszaken(CIO)	10
2.4 Centraal Joods overleg (CJO)	10
2.5 Joods Maatschappelijk Werk (JMW) – gemeenschapsraad	10
2.6 Geestelijke verzorging Justitie en Defensie	11
2.7 Kiwi-stichting.....	11
2.8 Overlegorgaan van joden en christenen (OJEC)	11
2.9 Overleg Joden, Christenen en Moslims (OJCM)	11
2.10 European Union for Progressive Judaism (EUPJ)	12
3 Eigen organisaties NVPJ	12
3.1 Sja’ar	12
3.2 Stichting Levend Joods Geloof	12
3.3 Stichting Levisson	14
3.4 Landelijke Dialoogcommissie	15
4 Aangesloten kehillot	16
4.1 LJG Amsterdam	16
4.2 LJG Alkmaar.....	17
4.3 LJG Brabant	18

4.4	LJG Den Haag	18
4.5	LJG Gelderland	20
4.6	PJG Noord Nederland	23
4.7	LJG Rotterdam	24
4.8	LJG Twente	24
4.9	LJG Utrecht.....	25
4.10	PJG Midden Nederland	25
5	Gelieerde organisaties NVPJ	25
5.1	ARZA.....	26
5.2	Netzer.....	26

Voorwoord

Vol trots kunnen we in progressief joods Nederland terugkijken op een jaar vol activiteiten. Dat het liberale jodendom bloeit mag worden aangetoond door het feit dat er twee nieuwe gemeenten zijn opgericht, te weten LJG Alkmaar en PJG Midden Nederland en zijn toegetreden tot het Nederlands Verbond voor Progressief Jodendom.

Terwijl de gemeenschap zich verder ontwikkelt, de banden tussen de diverse organisaties versterkt worden blijft er ook zorg over de continuïteit.

Daarom is het des te belangrijker dat we investeren in opleiden en betrekken van jeugd. De Oneg Sjabbat in Den Haag vormde een ware inspiratiebron om na te denken hoe we elkaar kunnen versterken. Daarbij kwamen de thema's jeugd, Joodse inhoud en rabbijnen bovendrijven. Inmiddels is hieraan op diverse wijzen aandacht besteed. Maar zeker nog niet genoeg. Kortom werk in uitvoering.

Ik wens u veel leesplezier en hoop dat u net zo onder de indruk bent van hetgeen (overwegend) vrijwilligers voor onze gemeenschap tot stand brengen als ondergetekende.

Tot slot hartelijke dank aan al onze samenwerkingspartners waaronder Maror en het SVWM voor de bijdragen aan onze werkzaamheden voor de toekomst.

Met vriendelijke groet,

Yvonne B. Walvisch-Stokvis
Voorzitter NVPJ

1 Bestuur NVPJ

Het bestuur van het NVPJ wordt gevormd door een Dagelijks Bestuur en een Hoofdbestuur.

1.1 Samenstelling Dagelijks Bestuur (DB) en portefeuillevreiding

Het Dagelijks Bestuur bestond in 2022 uit:

Naam	Functie	Portefeuilles	Periode
Yvonne Walvisch-Stokvis	Voorzitter	Interne en externe betrekkingen; PR; religie, voorzitter Stg. Levend Joods Geloof; Geestelijke verzorging Justitie (<i>tijd.</i>); Verbondsonderwijscommissie (<i>tijd.</i>);	
Liane van Dantzig	Secretaris	Secretariaat, Stg. Levisson	Tot 31-12
Paul Swaab	Vice-Voorzitter	CJO	3-2 t/m 31-12
Tijne Berg-le Clercq	Penningmeester	Financiën, penningmeester Stg. Levend Joods Geloof	
Sven Parsser	Vice-voorzitter	Feed Back commissie, EUPJ, BLeW, CIDI, Sja'ar	
Frank Cohn	Lid	Privacyverantwoordelijke (AVG), Joman, Sociale-veiligheidsbeleid/vertrouwenspersoon, CIO, Arza, OJEC	
Ronny Naftaniel	Lid	Netzer, Landelijke dialoogcommissie, OJCM, JMW (tot 29 mrt)	
Marianne de Roos-Norden	Lid	EUPJ, Verbondsonderwijscommissie, Geestelijke verzorging	Tot 19-6
Paul Gompes	Lid	Defensie	Vanaf 23-11

1.2 Samenstelling hoofdbestuur (HB)

Het Hoofdbestuur bestaat uit vertegenwoordigers van de kehillot. De HB-leden waren in 2022:

LJG Alkmaar	Elja Schwartz
LJG Amsterdam	Hans Weijel
LJG Brabant	Marco Ben Avi
LJG Den Haag	Ohad Topper
LJG Gelderland	Monique Belinfante-van Gelder
LJG Midden Nederland	Isabel Son
PJG Noord Nederland	Lex van der Star
LJG Rotterdam	Leopold Hertzberger
LJG Twente	Bert Oude Engberink

Adviserende stem bij de vergaderingen van het Hoofdbestuur:

Arza

Rosa van der Wieken.

Bij de vergaderingen van het Dagelijks Bestuur en van het gehele bestuur (Dagelijks en Hoofdbestuur) is rabbijn Menno ten Brink als vertegenwoordiger van het College van Rabbijnen (CvR) aanwezig. Rabbijn Kine Sittig is agenda-lid en vervangt rabbijn Menno ten Brink bij diens verhindering.

1.3 Vertegenwoordigers Verbondsorganisaties

Bij vergaderingen van het Hoofdbestuur zijn in 2022 de voorzitters van de Verbondsorganisaties uitgenodigd. Dit waren:

Stichting Sja'ar

Philip Menco

Stichting Levisson

Ella Wijnschenk-Oesterman tot 31-10

David Asser vanaf 31-10

Landelijke Dialoogcommissie

Simon Cohen tot 12-7

Netzer

David Struch

Vanaf de HB-vergadering in juni 2022 zijn vertegenwoordigers van telkens 2 Verbondsorganisaties uitgenodigd: naast de bovenstaande 4 organisaties betreft het ook Arza en de Stichting Levend Joods Geloof.

Functionarissen voor het NVPJ (vrijwilligers)

Functionaris voor de Gegevensbescherming:

Edwin Stokvis

Vertrouwenspersoon:

Marion Alhadeff

1.4 Onderwerpen in 2022

Het **Dagelijks Bestuur** (DB) heeft 10 keer vergaderd in 2022. Daarnaast heeft het DB tweemaal een brainstormbijeenkomst gehouden. Op basis van de bevindingen van de gesprekken die met alle kehillot en Verbondsorganisaties zijn gevoerd was het doel om tot prioriteiten en bijpassende werkwijze te komen. Het **Verbondsbestuur** (Dagelijks Bestuur en Hoofdbestuur tezamen) heeft 3 keer vergaderd in 2022.

Hieronder staat een beknopt overzicht van de onderwerpen waarmee het Verbondsbestuur zich heeft beziggehouden.

Beleid, prioriteiten en werkwijze Verbond

Het Verbond streeft naar profilering van het progressief jodendom en versterking van de eigen identiteit. Het behartigt de religieuze, sociale, culturele en educatieve belangen van de gemeenschap. Het geeft informatie en stimuleert nieuwe ontwikkelingen. Om de continuïteit van de progressief-joodse gemeenschap in Nederland te waarborgen, heeft de uitwerking van de volgende thema's in de komende periode prioriteit:

1. Hoe kan het Jodendom aantrekkelijk worden voor jeugd?
2. Hoe inclusief zijn we?
3. Religieuze aspect in de gemeente.
4. Religieus en bestuurlijk leiderschap.

De gebleken behoefte aan kennisbundeling, kennisuitwisseling en praktische ondersteuning van kehillot heeft geleid tot een verandering van de vergaderwijze. Er is besloten tot minder formele bestuursvergaderingen (3 keer per jaar), invoering van voorzittersoverleg voor onderlinge gedachtewisseling over inhoudelijke thema's (3 keer per jaar) en beperking van het aantal aanwezigen bij bestuursvergaderingen (Verbandsorganisaties per toerbeurt uitnodigen in plaats van allemaal bij elke bestuursvergadering). De verandering is als proef ingevoerd vanaf april 2021 en in 2022, na evaluatie, voortgezet.

Inhoudelijke thema's

Continuïteit: dit is een centraal thema geweest ook in 2022. Het vraagstuk hoe we meer mensen en vooral ook jongere mensen aan ons kunnen binden, heeft in verschillende vormen op de agenda gestaan. Ondersteuning van Netzer is een vorm daarvan. Het in beeld brengen van de behoefte aan rabbijnen is een andere vorm. Voorts vormde dit ook gespreksonderwerp voor de informele voorzittersoverleggen.

LJG Alkmaar en PJG Midden Nederland zijn toegetreden tot het Verbond. Inmiddels bestaat het Verbond uit 10 gemeenten in Nederland.

Omvang rabbijninformatie: n.a.v. een enquête die onder de (oude 8) gemeenten is uitgezet, aangevuld met gegevens over de behoefte voor geestelijke verzorging (justitie, defensie, GGZ) blijkt het volgende. Er is de komende 10 jaar ca 6 fte aan nieuwe rabbijnen nodig, gespreid over korte termijn (< 2 jaar), middellange termijn (2-5 jaar) en langere termijn (5-10 jaar). Het gaat voornamelijk om deeltijdfuncties. Het huidige studentenaantal bij het Levisson Instituut is hier niet toereikend voor. De voorzitters hebben afgesproken dat er werkgroepen met elkaar in gesprek gaan over de diverse facetten van dit onderwerp.

In verband met pensionering van het huidige hoofd van de Joodse zending bij het Ministerie van Justitie is gezamenlijk met NIK en PIK gezocht naar een opvolger. Deze treedt in de loop van 2023 in Dienst.

Klal Yisrael: het verzoek van Klal Yisrael tot affiliatie met het NVPJ is besproken in 2022. Op seculiere onderwerpen wil het Verbond gedurende een proefperiode overgaan tot een overeenkomst tot affiliatie met Klal. Klal zal hierop reageren.

Een statuutswijziging heeft plaatsgevonden. Onder andere is de relatie met het College van Rabbijnen hierin vastgelegd. Ook het College van Rabbijnen van het Progressief Jodendom in Nederland heeft inmiddels een reglement opgesteld.

In november 2022 heeft het Verbondsbestuur de ambassadeur van Israël, Z.E. M. Ephraïm, ontvangen in Amsterdam. Bij deze gelegenheid waren ook vertegenwoordigers van Netzer, Levisson en Arza aanwezig.

Jongeren

Netzer: Afscheid is genomen van de jongerenwerkers Benjamin Schrijver en Benyamin Heller. Met veel plezier is met hen samengewerkt. Sinds de zomer zijn zij opgevolgd door twee nieuwe jongerenwerkers Ruthi Hitzhusen en Dalit Machin. Dit was mogelijk dankzij subsidietoekenning door Maror en de SVWM.

Landelijk Talmoed Tora / Rimon: In vervolg op de uitkomsten van een peiling onder alle gemeenten naar de wensen ten aanzien van coördinatie en centraal georganiseerde activiteiten is in de Verbondsonderwijscommissie en met de hoofden onderwijs gesproken over het opstellen van een landelijk plan. Daarin zijn in 2022 geen vorderingen gemaakt.

Samenbindende activiteiten Verbond Joman: de uitgifte van de eigen agenda, Joman. Deze is onder leiding van Chanan Aronson opnieuw uitgebracht met administratieve ondersteuning door Sja'ar. Verspreiding via de post – hetgeen in 2021 noodzakelijk was in verband met de Corona-pandemie – is goed bevallen. Er is daarom dan ook besloten om in 2022 de Joman per post aan de leden te sturen.

Landelijke oneg sjabbat: elk jaar wordt per toerbeurt door één van de gemeenten een landelijke oneg sjabbat georganiseerd waar de leden van alle gemeenten voor zijn uitgenodigd. De oneg sjabbat is dit jaar door de LJG Den Haag georganiseerd met een sjoeldienst en interessante lezingen en discussies; waarbij de continuïteit centraal stond.

Nieuwe website: de stichting Levend Joods geloof heeft het voortouw genomen voor het ontwikkelen van de nieuwe website voor het Verbond, alle kehillot, Arza en de Stichting LJG. In het DB en HB zijn de opeenvolgende stappen besproken, wensen doorgegeven en vragen gesteld. De nieuwe website is in 2022 van start gegaan en zal in de loop van 2023 door alle betrokken organisaties zijn herzien. Het zal dan ook nodig zijn gebruik te gaan maken van social media (regelmatig berichten plaatsen) om mensen naar de website te leiden. Het DB pakt dit op, op het moment van realisatie van de nieuwe website.

Interne organisatie Verbond

De eigen organisatie van het Verbond en ondersteuning van de aangesloten gemeenten en heeft ook de nodige aandacht gekregen. Dit betrof onder andere:

Privacybescherming (AVG) is een voortdurend punt van aandacht geweest. De Functionaris voor de Gegevensbescherming en de portefeuillehouder binnen het DB doen apart verslag in paragraaf. 1.5.

Sociale veiligheid: als onderdeel van de implementatie van het in 2021 vastgestelde veiligheidsbeleid worden nu gedragscodes ondertekend en wordt van vrijwillige en professionele functionarissen voor bepaalde functies een Verklaring Omtrent Gedrag (VOG) vereist. Een VOG voor vrijwilligers is gratis. Een VOG voor personeel moet worden betaald. De Verbondsorganisaties zijn hiermee bezig.

Nieuwe kehillot: er zijn twee nieuwe kehillot, namelijk van de PJG Midden Nederland en de LJG Alkmaar opgericht en aangesloten bij het Verbond. Dit was voor het eerst sinds een heel aantal jaren.

1.5 Privacybescherming (AVG)

Evenals gedurende het vorige verslagjaar (2021) vinden ook gedurende het huidige verslagjaar als gevolg van de coronapandemie sjoeldiensten deels online plaats. Toen de diensten weer fysiek mogelijk werden heeft men in een aantal gemeenten het “uitzenden” van de diensten via Zoom® gecontinueerd. Dit bracht consequenties met zich mee voor de privacy van de bezoekers die (mogelijk) in beeld zouden kunnen komen. Dit probleem is volgens de adviezen van de FG opgelost.

Ook op andere terreinen zijn de nodige stappen ondernomen om het NVPJ AVG-proof te houden.

Tenslotte zij vermeld dat gedurende het verslagjaar de vergaderingen van het Hoofdbestuur zijn bijgewoond door de FG, waarbij hij ook ad hoc advies kon geven over zaken die de AVG betroffen.

ES, Functionaris Gegevensbescherming,

FC, portefeuillehouder AVG in het DB Verbond

1.6 Verbondsonderwijscommissie (VOC)

Helaas is er geen voortgang te melden.

Yvonne Walvisch-Stokvis (tijdelijk).

1.7 Vertrouwenspersoon

Door de aard van de functie van vertrouwenspersoon is het verslag noodzakelijkerwijs zeer beknopt. Het mag immers geen informatie bevatten dat men zou kunnen herleiden naar personen of situaties.

In het verslagjaar 2022 is de vertrouwenspersoon over acht verschillende zaken geraadpleegd. De meldingen betroffen een breed scala aan uiteenlopende zaken. Trends hierin zijn niet te signaleren.

Zoals ook in voorgaande jaren is het aan te raden om binnen de kehillot blijvend aandacht te besteden aan de functie van de vertrouwenspersoon.

In het verslagjaar is op verzoek van Netzer een workshop gehouden met de madrichiem en de vertrouwenspersoon. Een aantal hypothetische dilemma's is besproken waarbij de verschillende visies en mogelijk manieren van aanpakken uitvoerig de revue gepasseerd zijn. Het is positief dat er kennisgemaakt is met alle madrichiem. Daardoor is hopelijk de drempel om de vertrouwenspersoon in de toekomst te raadplegen weggenomen.

Marion Alhadeff.

1.8 Feed Back commissie

Voor de deelnemers aan de cursus Joodse Basis Kennis (JBK) bestaat de mogelijkheid klachten over het onderwijs in te dienen. Omdat de cursisten voor de gioer-procedure afhankelijk zijn van de voor het onderwijs verantwoordelijke rabbijnen, is de Feed Back commissie ingesteld. Hier kunnen vertrouwelijk klachten worden ingediend. De Feed Back commissie bestaat uit Marja Hené, Sarah Bremer en Sven Parsser. Er zijn in 2022 geen klachten binnengekomen bij de Feed Back commissie. Waarschijnlijk doordat de cursisten niet hiervan op de hoogte worden gesteld.

2 Vertegenwoordiging NVPJ in externe organisaties

2.1 Bij leven en welzijn (BLeW)

BleW heeft zijn activiteiten aanzienlijk uitgebreid, onder meer door het vergroten van de directe beveiliging middels cameranetwerken.

Er is een dispuut ontstaan over de hoogte van de bijdrage van het Verbond; dit is inmiddels opgelost voor het jaar 2023 onder de voorwaarden die het bestuur hieraan heeft verbonden.

De vertegenwoordiger van het Verbond werd gekozen tot Voorzitter van de RvT.

Sven Parsser.

2.2 CIDI – Raad van advies

Sinds het aftreden van de directeur en de benoeming van een nieuwe directeur is er nog geen bijeenkomst geweest

Sven Parsser

2.3 Interkerkelijk contact in overheidszaken (CIO)

Het CIO (Interkerkelijk Contact Overheidszaken) komt vier keer per jaar samen in plenaire vergaderingen. Tijdens het verslagjaar werden de vergaderingen via MS-Teams gehouden in verband met de coronamaatregelen.

Als daar aanleiding toe was werden en bovendien expertmeetings gehouden.

Op regelmatige basis is er contact tussen voorzitter en secretaris van het CIO en de minister van Justitie en Veiligheid.

Gedurende het verslagjaar werd voornamelijk aandacht besteed aan:

De coronamaatregelen van de overheid en de implicaties hiervan voor de kerk(synagoge)diensten. De sociale veiligheid in kerkelijke gemeenten en de rol die een Verklaring Omtrent het Gedrag (VOG) hierbij kan spelen.

De speciale regelgeving voor kerkgenootschappen voor het inschrijven van de UBO's (Ultimate Beneficial Owners) in het register van de Kamer van Koophandel.

Frank Cohn

2.4 Centraal Joods overleg (CJO)

Geen gegevens

2.5 Joods Maatschappelijk Werk (JMW) – gemeenschapsraad

JMW

In de Gemeenschapsraad van Joods Maatschappelijk Werk heeft het Verbond vier plaatsen. Na het terugtreden van Fred Salomon zijn drie plekken ingevuld, die worden ingenomen door Leonie Cramwinkel, Chaya Rodrigues Pereira en Ronny Naftaniel. Recentelijk heeft ook Chaya Rodrigues Pereira te kennen gegeven te zullen terugtreden. In de Raad van Toezicht, het feitelijk bestuur van de organisatie, zitten ook leden die in overleg met de Kerkgenootschappen worden benoemd. Gideon Schrijver had die positie. In 2022 is Simone Kukenheim, lid van de LJG Amsterdam, benoemd tot vice-voorzitter van JMW. Rabbijn in opleiding, Asjer Waterman is daar strategisch adviseur.

Onder de energieke leiding van directeur Margo Weerts heeft JMW een strategisch plan gemaakt over de accenten van het werk van JMW in de toekomst. Ook zijn het motto en beeldmerk aangepast.

Heel veel tijd is in 2022 gaan zitten in de opvang van de Joodse vluchtelingen uit Oekraïne, die met name in Amstelveen neerstreken. JMW, gesteund ondermeer door Maccabi, Chabbad en Joods Humanitair Fonds, heeft met een kleine staf gezorgd dat die vluchtelingen de nodige voorzieningen kregen. Een aantal heeft zijn kinderen op de Joodse scholen aangemeld.

JMW heeft ook gemeend een nieuw onderzoek te moeten instellen naar de behandeling van de Joodse oorlogsvetzeden na de Tweede Wereldoorlog. Dat heeft al eerder, bijna twintig jaar geleden plaats gehad.

Het nieuwe onderzoek heeft tot fricties met het VBV, Verbond Belangenbehartiging

Vervolgingsslachtoffers, geleid, dat zijn deelname aan de Gemeenschapsraad heeft opgeschort.

JMW bereidt een statutenwijziging voor, waar de Kerkgenootschappen zich nog over gaan beraden.

Hierover bestaan nauwe contacten tussen Verbond en NIK.

2.6 Geestelijke verzorging Justitie en Defensie

Justitie

De joodse geestelijke verzorging biedt geestelijke, religieuze en maatschappelijke zorg aan joodse justitiabelen. Namens het NVPJ zijn rabbijn Hetty Groeneveld, rabbijn Corrie Zeidler en Leonie Cramwinckel actief als GV-ers. Hoofd van de joodse denominatie is Michael Bloemendal.

De voorkeurspeiling onder de ingeslotenen op basis waarvan FTE's worden toegekend aan de denominaties is vanwege de coronapandemie uitgesteld. Samen met de andere kleine denominaties proberen wij een gegarandeerde ondergrens voor wat betreft het aantal FTE's te krijgen zodat de GV-ers hun werkzaamheden professioneel en kwalitatief goed kunnen blijven uitvoeren.

Ten behoeve van de selectie van de opvolging van het hoofd van de joodse denominatie is met NIK en PIK nauw samengewerkt.

Portefeuillehouder: Yvonne Walvisch-Stokvis (tijdelijk).

Defensie

De medewerkers van de Dienst Geestelijke Verzorging dragen bij aan het (geestelijk) welbevinden van militairen, overig defensiepersoneel, veteranen en het thuisfront. Krijgsmachtrabbijn namens het NVPJ is rabbijn Joram Rookmaaker en hoofd van de joodse denominatie is rabbijn Menachem Sebbag.

2.7 Kiwi-stichting

Geen activiteit in 2022

2.8 Overlegorgaan van joden en christenen (OJEC)

Geen verslag

2.9 Overleg Joden, Christenen en Moslims (OJCM)

OJCM

In het Overlegorgaan Joden, Christenen en Moslims zijn de naast de twee Joodse Kerkgenootschappen, de Christelijke kerken en het Contactorgaan Moslims en Overheid vertegenwoordigd. Hanneke Gelderblom en Simon Cohen zijn de afgevaardigden van het Verbond in het bestuur. Cohen was in 2022 ook voorzitter van de organisatie. Onlangs heeft hij te kennen gegeven uit die functie te zijn teruggetreden. Het OJCM zegt pal te staan voor vrijheid van godsdienst en levensbeschouwing, geeft invulling aan de scheiding van kerk en staat en baseert zich op de verdragen van de universele rechten van de mens.

De organisatie hield onder grote belangstelling op 18 mei een jongerenbijeenkomst in Nunspeet. Ook nam het OJCM scherp afstand van de Russische inval in Oekraïne. Op de Iftar in Den Haag, georganiseerd door de Turkse ondernemersvereniging, sprak namens het OJCM voorzitter Simon Cohen. Hij wees op de overeenkomst tussen het vasten tijdens de ramadan en de Joodse vastendagen.

Op 23 maart 2022 gaf het OJCM een zeer welkome verklaring uit over het WOB verzoek van het Rights Forum t.a.v. de banden die Nederlandse Universiteiten hebben met Israël en enkele Joodse organisaties. OJCM sprak hierover zijn verontwaardiging uit en vroeg aan de Nederlandse regering aan dit WOB verzoek geen medewerking te verlenen.

Ronny Naftaniel

NVPJ Jaarverslag 2022

2.10 European Union for Progressive Judaism (EUPJ)

Er hebben zich verschillende wisselingen binnen de besturen en comités voorgedaan.

Paul Gompes is naast Sven Parsser benoemd tot lid van de Executive Board.

Sven Parsser.

3 Eigen organisaties NVPJ

3.1 Sja'ar

Stichting Sja'ar, opgericht in 1981, is de uitgever en de webwinkel van alle boeken van het Nederlands Verbond voor Progressief Jodendom. In eigen beheer worden zowel religieuze als educatieve boeken voor volwassenen en jongeren gemaakt, vertaald, bewerkt, uitgegeven en verkocht.

Uitgeverij

Sja'ar heeft ruim vijftig boeken en drie cd's in portefeuille. Dat betreft zowel boeken die tijdens of rond de sjoeldiensten worden gebruikt, educatieve uitgaven, als jeugd- en kinderboeken.

Sja'ar' richt zich als uitgever de laatste jaren primair op het faciliteren van nieuwe uitgaven en herdrukken met geld, raad, projectmanagement, organisatorische zaken en logistiek. Voorts zorgt Sja'ar voor de financiële en administratieve ondersteuning van de Joman, de progressief-Joodse agenda. Vooral de facturering en zorg voor de betaling van de advertenties in die uitgave vergt veel tijd en aandacht.

Ook draagt Sja'ar belangrijk bij aan de verkoop van de nieuwe delen van de machzor voor de Hoge Feestdagen, uitgegeven door Stichting Koleenoe.

In 2022 kwam een geheel vernieuwde versie van de machzor voor de Sjalosj Regaliem (Pelgrimsfeesten) tot stand. Dit vergde een majeure inspanning van alle betrokkenen, waaronder rabbijn Ten Brink en chazan Gilad Nezer. Verder verscheen een nieuwe druk van Tanach.

Verkoop via eigen webwinkel en boekhandels

Sja'ar heeft een in eigen beheer ontwikkelde succesvolle webwinkel en levert daarnaast rechtstreeks aan verschillende liberaal-Joodse organisaties en een select aantal boekwinkels. In 2022 betrof dat ruim 2100 orders, die allemaal door het bestuur zelf werden verzonden en geadministreerd.

Tot de bestverkochte boeken in 2022 behoorden de nieuwe machzor voor de Sjalosj Regaliem, De brede Hagada, de Sidoer en de verschillende delen van de machzor voor de Hoge Feestdagen. Favorieten onder de kinderboeken bleken opnieuw Mijn Eigen Haggada en Sammie Spin viert zijn eerste Pesach.

Daarnaast vonden de Ivriet boeken behoorlijk aftrek.

Philip Menco.

3.2 Stichting Levend Joods Geloof

De Stichting Levend Joods Geloof vormt de communicatiepoet onder het Nederlands Verbond voor Progressief Jodendom.

De doelstellingen van de stichting zijn:

1. Belangstelling voor en beleving van het Liberale Jodendom bevorderen.
2. Liberaal-Joodse Gemeenten samenbinden.
3. Het uitgeven van een periodiek ten behoeve van de Joodse gemeenschap in Nederland en andere publicaties.

De bestuursleden van de Stichting Levend Joods Geloof staan ingeschreven bij de Kamer van Koophandel.

Bestuur

Het bestuur bestaat uit de volgende personen: Yvonne Walvisch (voorzitter), Dick Hage (secretaris), Tijne Berg-le Clercq (penningmeester) en Hans Weijel, namens de LJG Amsterdam.

In 2022 werden drie bestuursvergaderingen gehouden, alle online vanwege de pandemie.

Tijdschrift

Het tijdschrift Joods Nu vormt een vast onderwerp op de agenda. Hester Stein is hoofdredacteur van Joods Nu en aanwezig bij elke bestuursvergadering. In 2022 verschenen er weer drie nummers, met de thema's 'Zuinig op de Aarde', 'Wat moeten we met God?' en 'Leiderschap'. Er is wederom veel waardering voor uitgesproken.

Joods Nu brengt naast de papieren editie ook een digitale versie uit. Op verzoek krijgt men de link toegestuurd. Vooral handig voor lezers in het buitenland en mensen die met het milieu rekening willen houden.

Het hoofdartikel van Joods Nu wordt in pdf op de site van het Verbond gepubliceerd en ook de kehillot worden daartoe in de gelegenheid gesteld.

In 2022 werden ook alle eerder verschenen nummers digitaal toegankelijk gemaakt.

Er wordt voortdurend naar gestreefd om waardering te laten blijken naar de vele vrijwilligers, die meehelpten om het blad te laten verschijnen, en om ze te belonen voor hun inspanningen.

Website

Heel 2022 is aan de nieuw te bouwen multiwebsite gewerkt in samenwerking met het bureau Webfluencer.

In november ging de vernieuwde website van het Verbond live. (www.verbond.eu)

Eind van het jaar waren de concept websites van alle kehillot gereed en gepresenteerd aan de meeste gemeenten, ook aan de nieuw toetredende gemeenten Alkmaar en Midden Nederland. Daarmee voldoen de websites van de bij het Verbond aangesloten gemeenten en Arza aan de eisen van deze tijd, met name dat de sites ook via telefoon en tablet goed toegankelijk zijn.

Agenda

Al heel wat jaar geeft het Verbond de papieren agenda Joman uit. Er werken veel vrijwilligers aan mee en het genereert advertentie inkomsten. In september 2022 is de Joman in combinatie met het tijdschrift Joods Nu toegestuurd aan alle leden van de Nederlandse LJG's en PJG's. Een mooie kans om in 5783 te onderzoeken hoe de agenda gebruikt wordt in de praktijk.

Stip aan de horizon is een concept te ontwikkelen waarin social media, agenda, tijdschrift en website één totaalconcept vormen.

Financieel

Onze financiële resultaten publiceren wij in een financieel jaarverslag.

Dick Hage, secretaris.

3.3 Stichting Levisson

Voorzitter	Ella Wijnschenk-Oesterman (tot 1-1-2023) David Asser (vanaf 1-1-2023)
Vicevoorzitter	Helma Blankman
Penningmeester	Leopold Hertzberger
Secretaris	Anita van Leeuwen
Lid	Liane van Dantzig (namens het Verbond)
Management Team	rabbijn Menno ten Brink (decaan)
Rabbijn	Marianne van Praag
Francine Püttmann (directeur)	
Opleidingscommissie	Irene Zwiep (voorzitter)
Vertrouwenspersoon	Marion Alhadeff

Het Levisson Instituut werd in 2002 opgericht als het opleidingsinstituut binnen het Nederlandse Verbond voor Progressief Jodendom, met als hoofddoel het opleiden van rabbijnen. Ook ontwikkelt het Instituut regelmatig cursussen ten behoeve van ander leidinggevend kader voor de gemeenten en organisaties binnen het Verbond.

De rabbijnenopleiding

In 2022 studeerde een student aan de rabbijnenopleiding.

In de nabije toekomst blijven we dringend behoefte houden aan een nieuwe groep rabbijnen, omdat een deel van de huidige rabbijnen met pensioen zal gaan. Het blijkt echter zeer moeilijk studenten te vinden die de opleiding tot rabbijn willen volgen.

De vijfjarige opleiding tot rabbijn is van hetzelfde academisch niveau als opleidingen bij andere (buitenlandse) instituten en is erkend door de World Union for Progressive Judaism (WUPJ) en de Central Conference of American Rabbis (CCAR). De Opleidingscommissie bestaat uit vooraanstaande deskundigen op het gebied van joodse studie in Nederland en andere hooggekwalificeerde personen waaronder rabbijnen. De docenten aan de rabbijnenopleiding doceren aan verschillende universiteiten in Nederland of in het buitenland.

Zowel in het Verbond als in het Levisson Instituut is een discussie over de toekomst van de rabbijn. In het kader van de rabbijnenopleiding heeft bestuurslid Helma Blankman met vijf oud-studenten gesproken.

Opvallend was dat de oud-studenten te weinig praktijkervaring tijdens de studie hadden ervaren. Ook viel op dat men graag meer over het liberaal jodendom en de positie van de liberale rabbijn wilde weten. De opleiding was parttime, maar in de praktijk fulltime. Meer betrokkenheid bij de invulling van de studie had men ook graag gezien.

Daarnaast heeft het Levisson Instituut een enquête gehouden onder de bij het Verbond aangesloten gemeenten. Met name werd gevraagd welke vaardigheden en kennis een rabbijn nodig heeft. Slechts vier gemeenten hebben gereageerd. Uit de reacties bleek dat men graag een rabbijn in de gemeente zag met grote kennis op het gebied van het jodendom, maar ook met grote sociale en communicatieve vaardigheden.

Sjaliach tsiboercursus

Eind 2020 is de Sjaliach tsiboercursus gestart met 15 deelnemers, maar in de loop van de tijd vielen er, om allerlei redenen, cursisten af. Uiteindelijk hebben 10 sjatsers de cursus in november 2022 afgerond. De meesten zijn intussen actief als voorzanger in verschillende gemeenten.

Doel van de cursus was om de diensten van sjabbat te kunnen zingen en een basis te krijgen van de diensten van de Hoge Feestdagen en de sjalosj regaliem. Door de coronapandemie hebben de weekenden via Zoom plaatsgevonden. Pas vanaf 2022 waren fysieke bijeenkomsten mogelijk. De vaste docenten waren Josée Wolff en Avery Tracht, beiden oud-chazaniem van de Liberaal Joodse Gemeenten in Nederland. Ook Gilad Nezer, chazan van LJG Amsterdam, was bij de cursus betrokken.

Gesprek over Spinoza

Yitzhak Melamed, hoogleraar filosofie aan de John Hopkins Universiteit in Baltimore en een vermaard Spinoza-geleerde, ging op 10 februari 2022 via Zoom met Yoram Stein, filosoof en Spinoza-kenner, in gesprek over Spinoza en het jodendom: *Spinoza: ketter of eerste seculiere Jood?* Yitzhak Melamed zou in Amsterdam een documentaire te maken over het leven en denken van Spinoza. De rabbijn van de Portugese synagoge (Esnoga) weigerde Melamed de toegang vanwege de ban die de Snoge ooit had uitgesproken over Spinoza.

De filmopname van het gesprek is op de website van Levisson terug te zien:

<https://www.levisson.nl/2022-melamed/>

David Lilienthalzing

De jaarlijkse David Lilienthalzing en tevens de opening van het nieuwe academische jaar, werd vanwege tijdsgebrek van eind 2022 verschoven naar maart 2023.

Sidra van de week

Wekelijks wordt een commentaar op de sidra van de week (parasjat hasjavoea) in het Nederlands per email verstuurd aan belangstellenden. Elke week is de nieuwe sidra ook op de homepage van de website te lezen. Alle oudere commentaren zijn terug te zien: www.levisson.nl/toralezingen/sidra-van-de-week/

Verdere informatie

Meer informatie over het Levisson Instituut en het volledige jaarverslag kunt u vinden op onze website www.levisson.nl

3.4 Landelijke Dialoogcommissie

Geen verslag

4 Aangesloten kehillot

In 2022 2 nieuwe kehillot aangesloten bij het NVPJ.

Ledenaantallen per 31-12-2022

Kehilla	Lidmaatschapseenheden (huishoudens)	Waarbinnen aantallen individuele personen: 18 jaar of ouder		
		Jonger dan 18	Totaal	
LJG Alkmaar	32	39	6	45
LJG Amsterdam	1000	1324	354	1678
LJG Brabant	41	53	12	65
LJG Den Haag	282	onb.	onb.	onb.
LJG Gelderland	81	102	38	140
PJGMiddenNederland	19	31	7	38
PJG Noord Nederland	28	35	0	35
LJG Rotterdam	110	153	37	190
LJG Twente	32	43	5	48
LJG Utrecht	74	89	21	110
Totaal	1.709			

Hieronder zijn beknopte verslagen per kehillot opgenomen. De volledige jaarverslagen worden op de respectievelijke websites gepubliceerd.

4.1 LJG Amsterdam

In 2022 konden we weer normaal functioneren. Geen mondkapjes, geen gemaximeerd aantal mensen dat naar bijeenkomsten in ons gebouw kon komen, geen maximumaantal mensen voor de sjoeldiensten, sámen seideren. 2022 was een normaal jaar. Nou ja, normaal...In februari viel Rusland Oekraïne binnen. Miljoenen vluchtelingen, ook naar Nederland, ook Joodse vluchtelingen. En, onvergelijkbaar, economische gevolgen voor de rest van de wereld. Ook de LJG kreeg te maken met stijgende energieprijzen. Met als gevolg dat de energierekening veel hoger uitkwam. Dat betekent dat we meer geld nodig hebben voor het verwarmen, meer geld om het gebouw energiezuiniger te maken én meer geld om ervoor te zorgen dat we goedkopere energiebronnen kunnen gaan gebruiken.

Maar er waren ook mooie dingen. Een actie waarbij de leden die de energietoeslag van de regering niet nodig hadden deze doorgaven aan leden die wél een extraatje konden gebruiken. Immers, samen vormen we een kehillot. Een groeiende kehillot, met ook meer kinderen en dus ook een verder groeiend Talmoed Torah. De TT-leerkrachten gingen op een zeer geslaagde studiereis naar Boston. Ook goed lopende jeugdbewegingen. Zowel Netzer (12/13-18 jaar) als Tamar (voor de oudere jongeren, tussen de 20 en 30 jaar). Er kwam een Machzor voor de Pelgrimfeesten en Simchat Torah. Met een nieuwe ICTpartner verbeterden we ons hele ICT-systeem. Belangrijk was ook de komst van onze directeur Jeffrey Cohn. Een personele wijziging deed zich ook voor bij de functie van de sjammasj. Na maar liefst 17 jaar trouwe dienst ging Etienne Denneboom met pensioen. Jochanan Vermeulen volgde hem aan het eind van het verslagjaar op. In de loop van 2022 namen ook onze gabbaim Ruben Reisenstadt en Daniel NVPJ Jaarverslag 2022

Beaupain, na lange tijd van trouwe dienst, afscheid. Een collectief van nieuwe gabbe's neemt hun plaats in. En we hadden weer een project waarin we samenwerkten met de NIHS en de PIG: een verkiezingsbijeenkomst in onze sjoel voorafgaand aan de Gemeenteraadsverkiezingen van maart. En alsof het niet op kon, kregen we een nieuw statuut. Door de ALV aangenomen in de eerste maand van 2023.

Terugkijkend op 2022 zijn we terug in ons spoor: een groeiende en bloeiende gemeente, een kille waar we mét elkaar en niet over elkaar spreken, waarin we samenwerken om het liberale Jodendom open te stellen voor iedereen die erin is geïnteresseerd. Een kille waarin onze leden zich veilig en thuis voelen en alle mogelijkheden krijgen om er verder aan te bouwen.

Hans Ph. Weijel, voorzitter LJG Amsterdam.

4.2 LJG Alkmaar

De Liberaal Joodse Gemeente Alkmaar (LJGA) is opgericht in december 2021.

De LJGA heeft momenteel circa 40 leden ofwel 30 gezinseenheden. Uiteraard willen we groeien als gemeente maar onze nadruk ligt nu op het creëren van een warme en verwelkomende kehilla. Qua activiteiten werd de LJGA aan het begin van 2022 nog beperkt door de Corona maatregelen. Zodra de gezondheid en de overheidsmaatregelen dat toelieten zijn we begonnen met het organiseren van diensten van een vrijdagavond en een zaterdagochtend. Iedere dienst wordt afgesloten met een maaltijd die door onze leden wordt voorbereid. De maaltijden zorgen ervoor dat we elkaar beter leren kennen.

De diensten worden geleid door onze chazzan Anna de Voogt en Ruben Reisenstadt. Dan Cohen is de ba'al koree en Fred Sprenger de gabbai. De LJGA valt onder de rabbinale verantwoordelijkheid van Rabbijn Menno ten Brink.

Naast de reguliere diensten vieren we zoveel als mogelijk de feestdagen. Een hoogtepunt was de eerste Erev Rosh Ha'Sjana viering met een feestelijke maaltijd in aanwezigheid van zestig personen en heel bijzonder de burgemeester van Alkmaar, mevrouw Anja Schouten. Ook bijzonder was de choepa van een Israëliisch koppel dat graag in de Alkmaarse sjoel wilde trouwen.

Vanaf 2022 biedt de LJGA diverse cursussen aan variërend van Ivriet op verschillende niveaus tot aan Jahadoet. De laatste is vooral gericht op de praktijk; hoe thuis sjabbat te vieren en de sjoeldiensten te leren begrijpen. De nadruk op doen is terug te zien in de sidoer die gebaseerd op die van het Verbond maar ook voorzien is van een transcriptie waardoor ook leden die het Ivriet nog niet machtig zijn kunnen meedoen.

Vanuit onze commissie activiteiten zullen meer activiteiten worden georganiseerd met een cultureel en sociaal karakter. Een groot aandachtspunt is het ontwikkelen van activiteiten voor de jeugd. In combinatie met de Commissie Lief en Leed proberen we de zieken en eenzamere leden te bereiken door regelmatig contact te hebben en een bloemetje te sturen. Met Chanoeka in 2021 zijn er cadeautjes naar de leden gebracht omdat we geen feest konden organiseren, een geslaagde actie.

Het eerste jaar was uiteraard een soms lastig jaar maar zeer inspirerend voor de verdere ontwikkeling van de LJGA.

Alkmaar, 11 mei 2023

4.3 LJG Brabant

Het jaar 2022 is weer een paar maanden voorbij.

NVPJ Jaarverslag 2022

Het was een rustiger jaar dan het jaar ervoor omdat de normale gang van zaken weer mogelijk was. Tegelijkertijd een zeer druk jaar vanwege de vele diensten, feesten en activiteiten die er georganiseerd zijn. Alle activiteiten konden weer fysiek plaats vinden in onze eigen vertrouwde sjoel.

In de ALV zijn er nieuwe leden in het bestuur gekozen, wisselingen in functies geweest en hebben we afscheid genomen van bestuursleden.

Verder hebben we in de ALV na jaren van overleg uiteindelijk het Huishoudelijk Reglement vernieuwd; aangepast aan de huidige tijd met instemming van de hele ledenvergadering. De vervolgstap was om de Statuten hierop aan te passen. Deze zullen, na grondig overleg door een commissie en het bestuur, ter instemming/goedkeuring worden aangeboden aan de ALV van maart 2023.

In verschillende commissies zijn er wisselingen geweest van leden met hun functies en van enkelen hebben we afgelopen jaar afscheid genomen. De precieze gegevens staan in de verslagen van de commissies zelf.

Het aantal leden in onze kehille is wederom gegroeid. Enkele gezinnen en individuen hebben hun weg naar onze kehille weten te vinden (sommigen worden per 2023 lid), één lid heeft haar gioer afgerond en twee jongeren (tussen 18 en 25 jaar) zijn toegetreden tot een zelfstandig jongvolwassen lidmaatschap. Aan het eind van 2022 hadden we iets meer dan 50 leden.

Er is één Bat Mitswa geweest in november 2022 waarbij velen van de kehille aanwezig waren. Er is één lid dat het lidmaatschap heeft opgezegd.

4.4 LJG Den Haag

Thema van het jaar 2022: De toekomst van de LJG.

De eerste maanden van 2022 werden nog gekleurd door de gevolgen van de Covid19pandemie. Half maart werden door de overheid alle beperkende maatregelen losgelaten. In datzelfde kwartaal kregen we echter te maken met een nieuwe crisis: Rusland viel het grondgebied van Oekraïne binnen. De oorlog had directe gevolgen voor Oekraïne en haar bewoners waarvan velen moesten vluchten. De oorlog raakt ook de Europese energievoorzieningen en de economische consequenties treffen de hele wereld.

In de eerste maanden van 2022 was het houden van fysieke bijeenkomsten nog niet mogelijk. In februari mochten de lessen Talmoed Tora weer klassikaal worden gegeven. De diensten in de sjoel volgden daarna. Het hybride aanbieden van de diensten werd dankzij de inspanning van een kleine team vrijwilligers het "nieuwe gewoon". Technisch werd het mogelijk om leden via Zoom op te roepen voor het zeggen van de bracha tijdens de dienst.

We organiseerden weer een gemeente seder in De Glazenzaal en we vierden bat/barmitswa's.

De organisatie van de bitachon kreeg halverwege het jaar ook weer een duidelijke structuur. Er werd een rooster van gastvrouwen en gastheren opgesteld. In juni was onze kille de organisator van de landelijke Oneg Shabbat. Vanuit het hele land wisten LJG leden ons die dag te vinden. Thema van deze dag was "De toekomst van de LJG".

In verschillende sessies werden leden betrokken in de problematiek en werd hen gevraagd mee te denken in het zoeken naar mogelijke oplossingen.

De Hoge Feestdagen werden door onze chazaniem Ken Gould, Oz Sasha en Judith Benayoun muzikaal ondersteund. Judith heeft haar opleiding sjaliach tsiboer dit jaar afgerond en Ken Gould zong tijdens de diensten voor de 25^e keer! Het jaarthema "De toekomst van LJG" werd ook het thema van de Hoge Feestdagen. We dansten weer door onze prachtige sjoel met Simchat Tora.

Het bestuur kookte in het najaar voor de leden. Deze avond werd een groot succes.

Tijdens het diner werd de vrijwilliger van het jaar gehuldigd.

Alle leden ontvingen kaarten met Toe Bisjwat en Rosh Hasjanna. De kaarten werden ontworpen door een van onze leden.

Dankzij een van onze bestuursleden en zijn vrouw heeft de LJG Den Haag nu een nieuw logo en eigen LJG Beth Jehoeda App. De App is een primeur binnen LJG Nederland. Vanuit Het Verbond is een begin gemaakt met het vernieuwen van de LJG website. Het uitrollen van de nieuwe site staat op de planning voor 2023. Tijdens de Chanoekaviering in De Glazen Zaal mochten wij de burgemeester van Den Haag Dhr. van Zaanen ontvangen.

De verhuuractiviteiten van de Glazen Zaal kwamen in 2022 weer voorzichtig op gang. Heel veel dank voor alle goed zorgen zijn wij verschuldigd aan onze manager Henri Heijmans. Het bestuur nam na drie termijnen van drie jaar afscheid van ons zeer gewaardeerde bestuurslid Anneke van Dijk met de portefeuilles onderwijs en religieuze zaken. Olivier Loos is bereid gevonden tot het bestuur toe te treden. Olivier is verantwoordelijk voor de portefeuilles bitachon en social media.

We kijken terug op een jaar met hoop voor de toekomst. Een jaar van simches en bné mitswot, maar ook een jaar met lewajot. We moesten afscheid nemen van een aantal dierbare leden. Leden die mee hebben gebouwd aan de toekomst van onze kehilla.

Namens het bestuur van de LJG Beth Jehoeda,

Louis de Leeuwe secretaris

4.5 LJG Gelderland

Ontwikkelingen in het ledenbestand

Per 1 januari 2023 bedroeg het aantal gezinseenheden 82.

Het aantal individuele leden volwassenen > 18 jaar: 102 en het aantal kinderen < 18 jaar: 38

In vergelijking met 1 januari 2022 is het ledenaantal en het aantal kinderen <18 jaar vrijwel gelijk gebleven.

In memoriam

Wegens haar overlijden op 8 december 2022, hebben wij helaas afscheid moeten nemen van de Chaweera van onze gemeente. Een zeer markante persoonlijkheid die veel heeft bijgedragen aan de opbouw van het Liberale Jodendom in Nederland, in het bijzonder aan de Liberaal Joodse Gemeente Arnhem/Gelderland. Wij zullen de herinnering aan haar levend houden.

Op 7 oktober 2022 overleed de echtgenoot en maatje van een van onze leden. Hij heeft zeer veel betekend voor de kehilla in de periode van de totstandkoming van het sjoelgebouw aan de Spoorstraat in Dieren. Daarnaast was hij een door velen graag geziene gast in sjoel.

Nieuwe leden

In het afgelopen jaar hebben we tot onze vreugde 4 nieuwe leden kunnen verwelkomen. Daarnaast ook drie kinderen van een van onze nieuwe leden. We heten hen en hun families van harte welkom in onze sjoel.

Aspirant lid

Ook in 2022 volgde een aspirant lid, de gioer-opleiding voor aansluiting bij de Joodse gemeenschap. Wij hopen hem na het over niet al te lange tijd succesvol afsluiten van zijn opleiding te mogen verwelkomen als lid naast zijn partner. In de loop van het jaar zijn enkele leden wegens verhuizing vertrokken naar andere gemeenten van het NVPJ

Sjoeldiensten in 2022

De eerste sjabbatochtenddienst in januari werd in verband met de nog geldende coronabeperkingen een volledige zoomdienst. Vanuit huis geleid door onze rabbinaal voorganger Mischa Schrijver en zijn vrouw Gaby Schrijver-Dreese. De Toe Bisjvatviering werd een zoomles onder leiding van Mischa Schrijver en zijn zoon Benjamin Schrijver. Deze diensten vormden de opmaat voor de herstart van hybride diensten vanaf 12 februari van dit jaar. Een echte opluchting om elkaar weer in sjoel te kunnen ontmoeten. Weliswaar met extra maatregelen en beperking van het aantal deelnemers tot 30-35 per dienst in sjoel. De niet in sjoel aanwezigen konden de dienst thuis volgen via Zoom.

De sjoeldiensten zijn met de gebruikelijke regelmaat van twee Sjabbatdiensten per maand gehouden, aangevuld met diensten bij de (Hoge) feestdagen. De diensten werden zoals gebruikelijk geleid door onze vaste rabbinale voorganger, Mischa Schrijver.

Vanaf maart 2022 konden wij onze nieuwe chazan Oz Shasha verwelkomen die een tiental diensten voor zijn rekening neemt en mede de aanzet zal geven om het chazanoet van onze LJGG te versterken en op te bouwen.

Het Joods onderwijs aan kinderen wordt in de regel gegeven in combinatie met de reguliere sjoeldiensten op sjabbat. Aan het begin van het jaar werden de lessen ook nog digitaal gegeven. Zodra het kon was er weer sprake van fysieke lessen.

Bat Mitswa

Wij hebben de bat mitswa gevierd van een van onze jongeren op 16 juli 2022.

De jaarafsluiting

De jaarafsluiting op 2 juli werd gevierd in de Hof te Dieren. Na een korte dienst in sjoel was er een picknick met druiven en wijn.

De Chai-actie in 2022.

De opbrengst voor de Chai-actie ter gelegenheid van de Hoge Feestdagen was bestemd voor de stichting Vrienden van Givat Haviva.

Deze stichting zet zich onvermoeibaar in voor de interactie tussen de Joodse en de Arabische bevolking in Israël.

Bijzondere aandacht voor de humanitaire situatie in de Oekraïne

In een bijzondere extra nieuwsbrief van maart werd aandacht besteed aan de nijpende humanitaire situatie in de Oekraïne. Met het informatiebulletin van het Joods Humanitair Fonds is informatie verstrekt en ondersteuning verleend aan de situatie van de Joodse gemeenschap in de Oekraïne. Helaas moeten wij vaststellen dat de door Rusland begonnen vijandige oorlog tegen deze soevereine staat aan het eind van het verslagjaar en tot op de dag van vandaag voortduurt.

De netwerkbijeenkomst van JoGO in maart in Zutphen

Ook dit jaar werd vanuit onze kehilla deelgenomen aan de netwerkbijeenkomst van het samenwerkingsverband voor Joodse organisaties in Gelderland en Overijssel. Leden van de kehilla zijn actief betrokken bij de organisatie hiervan en velen van ons zijn enthousiast deelnemer.

De landelijke Oneg Sjabbat

Dit jaar konden we weer, na twee jaar, samen de Landelijke Oneg Sjabbat vieren. Dit keer in Den Haag met als thema: 'LJG van de toekomst'. Een mooie opmaat naar de landelijke Oneg Sjabbat in 2023 in Rotterdam en in 2024 bij ons in Dieren.

Vanuit het bestuur: stand van zaken subsidieaanvragen

In 2022 zijn de verschillende subsidieaanvragen gehonoreerd. Als eerste volgde de toezegging van de Lexhannastichting voor de aangevraagde financiële ondersteuning voor het organiseren van het chazanoet. En dit zelfs voor de eerstkomende drie jaar. De eerste activiteit in dit kader is direct in uitvoering gebracht met de inzet van onze nieuwe chazan bij een aantal diensten dit jaar. Vervolgens werd door de stichting Maror de gevraagde subsidie toegekend voor het herstel van de aron. In de zomermaanden is het herstel uitgevoerd.

Ook heeft Maror subsidie toegekend voor de aanschaf van apparatuur voor de verbetering van de hybride diensten en andere zoomactiviteiten. Met het besluit tot aanschaf van de benodigde apparatuur zijn belangrijke verbeteringen gerealiseerd voor de technische ondersteuning van de zoomdiensten. Ook werd door Maror subsidie toegekend voor het Joods onderwijs aan kinderen in de periode van april 2022 tot 2023. Hiermee kon het Joods onderwijs worden voortgezet met ondersteuning van leerkrachten en de aanschaf van de nodige leermiddelen **Bestuurssamenstelling**

Het bestuur bestond uit:

- Monique Belinfante – van Gelder, voorzitter
- Noam Onderstal, secretaris
- Henk Pagrach, penningmeester
- Jos Vecht, algemeen bestuurslid

De 16 bestuursvergaderingen zijn uitsluitend 'zoomvergaderingen' geweest.

Met tussentijds veelvuldig telefonisch, app- en emailcontact tussen bestuursleden. Naast de bestuursvergaderingen vond enkele malen overleg plaats tussen de voorzitter, leden van het bestuur met voorzitters commissies en het bestuur van De Dierense Sjoel. Daarnaast vindt regelmatig overleg plaats met onze rabbinale voorganger Mischa Schrijver en met rabbijn Menno ten Brink, als begeleidend rabbijn van onze LJGG. De voorzitter is lid van het hoofdbestuur van het Nederlands Verbond voor Progressief Jodendom en vertegenwoordigt als zodanig de LJGG, de secretaris fungeerde enkele malen als haar vervanger.

Overleg van het bestuur van de De Dierense Sjoel en het bestuur van de LJGG

Met het bestuur van De Dierense Sjoel is, in de tweede helft van dit jaar regelmatig overleg geweest. In de loop van het jaar zijn de ventilatieproblemen in de sjoel en de 'Vleugel' succesvol opgelost. Met een extra investering en vervanging van defecte onderdelen van het ventilatiesysteem is de ventilatie in de sjoel nu optimaal te regelen. Als gezamenlijke activiteit werd in oktober een muziekmiddag georganiseerd voor leden en belangstellenden. 'Deze reis door de wereld van de Klezmermuziek' was een zeer succesvol optreden van het duo Ballagan. Wellicht een opmaat voor soortgelijke activiteiten in het volgend jaar.

Algemene Ledenvergadering op 28 juni 2022

Op 28 juni is de Algemene Ledenvergadering 2022 gehouden. Dit jaar weer als fysieke bijeenkomst in de Vleugel van vele leden samen met het bestuur.

Secretariële aangelegenheden

Er verschenen met enige regelmaat convocaties en nieuwsbrieven, welke in een oplage van 130 exemplaren aan leden, belangstellenden, overige gemeenten en belanghebbende instanties verstuurd werden.

Initiatieven van leden

Verschillende leden hebben zich ingezet om de samenhang en verbinding binnen de kehilla te ondersteunen.

Café Hafoech: een 'zoomcafé'. In februari heeft ook Café Hafoech de zoomdeuren weer geopend voor een nieuw seizoen in 2022. Inmiddels is Café Hafoech een vaste ontmoetingsplek gebleken.

Het zoomteam

Dit zoomteam heeft gefunctioneerd ter ondersteuning bij verschillende zoomactiviteiten. Hoewel de diensten gaandeweg het jaar weer voltallig bijgewoond konden worden, blijft de zoomdienst een uitkomst voor een aantal leden die minder mobiel zijn. Voor 2023 is het streven om gemiddeld één dienst per maand een dienst met de zoom te blijven ondersteunen. Met prioriteit voor belangrijke diensten zoals Bne Mitswa en enkele diensten van de Hoge Feestdagen.

De nieuwe website van het NVPJ De website van het NVPJ is vernieuwd. Een belangrijke stap voor nadere kennismaking met het progressief liberale Jodendom. De verschillende kehilot van de LJG zullen hun websites vervolgens gaan integreren in deze nieuwe websites. Ook de LJGG heeft gepland om in de loop van 2023 met de eigen website herkenbaar te zijn als onderdeel van deze algemene website.

Noam Onderstal, Secretaris LJGG

4.6 PJG Noord-Nederland

Bijdrage PJG Noord-Nederland aan het Jaarverslag 2022 van het NVPJ Het eerste kwartaal van 2022 is anders verlopen dan gepland. Vanwege de corona-maatregelen kunnen er geen diensten en activiteiten in sjoel georganiseerd worden. Als aanvulling op de digitale diensten worden tot Poerim wekelijks hawdala-bijeenkomsten via zoom gehouden. Zo worden er toch voldoende mogelijkheden voor 'ontmoeten en verbinden' gecreëerd. Vanaf maart kunnen we gelukkig weer in sjoel terecht. Na twee

jaar is het ook weer mogelijk een uitstapje te maken. In september bezoeken we het Holocaust Namenmonument in Amsterdam.

In totaal zijn er -naast bijzondere diensten vanwege Feestdagen- veertien diensten gehouden: zeven Erev sjabbatdiensten en zeven Sjabbatochtenddiensten. De sjatsgroep heeft in 2022 de organisatie en verzorging van het chazanoet tijdens de Erev Sjabbat en de Sjabbatochtendienst volledig op zich genomen.

Vanwege de inval in de Oekraïne heeft Poerim een minder feestelijke invulling gekregen. Sjawoe'ot is dit jaar extra feestelijk vanwege de installatie van onze nieuwe rabbijn Peter Luijendijk tijdens een minchadienst.

De Hoge Feestdagen hebben we gelukkig weer zonder belemmeringen samen in sjoel kunnen meemaken. Soekot hebben we bij één van de leden in hun soeka gevierd met Loelav-bensjen, gesprekken en allerlei heerlijkheden. Naast de Chanoeka-bijeenkomst in sjoel is ook de traditie uit 2020 voortgezet door met Chanoeka iedere avond gezamenlijk het volgende kaarsje te ontsteken. Eén van de leden maakt de keuze voor een stukje tekst en leest dat voor.

De boekengroep is drie keer bijeengewees. De Joodse literatuur is en blijft een bron van inspiratie en boeiende gesprekken. De Hebreeuwse lessen onder leiding van rabbijn Kine Sittig over het thema 'Kasjroet, een liberaal perspectief' zijn in het voorjaar voortgezet.

In 2022 heeft het bestuur tien keer vergaderd, waarvan een aantal keren via zoom. Bestuur

PJG Noord-Nederland

4.7 LJG Rotterdam

Als gevolg van de lockdown begon het jaar met uitsluitend diensten via ZOOM. In die periode werd ook een buitengewone ledenvergadering gehouden, waarin het bestuur de leden goedkeuring vroeg om Peter Luijendijk per 1 maart te benoemen tot rabbijn van onze LJG. Ook die vergadering met stemming moest via ZOOM worden georganiseerd. Dat vereiste wat technisch inzicht, maar na uitgebreide testen is het gelukt om zonder problemen digitaal te stemmen.

Vanaf februari was het weer mogelijk om (ook) fysieke diensten in sjoel te houden. In april hielden we weer onze jaarlijkse open dienst. Met enig uitstel vanwege de coronamaatregelen namen we uiteindelijk in juni, tijdens een drukbezochte sjabbatochtendienst met na afloop een uitgebreide kidoesj, officieel afscheid van Albert Ringer als rabbijn van Rotterdam. Het was een feestelijke dag met muziek en mooie toespraken, onder andere van burgemeester Aboutaleb. Een maand later volgde de installatiedienst van Peter Luijendijk met na afloop een gezellige receptie.

Er vonden nog meer wisselingen plaats. We namen afscheid van onze vaste chazan en een bestuurslid en we verwelkomden een nieuwe chazan en 2 nieuwe bestuursleden.

Na corona en de bijbehorende maatregelen konden we eindelijk weer een bar- en bat mitswa vieren, waren er voor de kinderen feestjes voor Poerim en Chanoeka, was er weer een gezellige seidermaaltijd in sjoel en werden er weer filmavonden georganiseerd. Om het contact tussen de leden nog meer te versterken waren er zogenaamde huiskamerbijeenkomsten, die goed werden bezocht.

Om jonge mensen te trekken bezochten onze rabbijn, een bestuurslid en een van onze jongeren de Eureka-week van de Erasmus Universiteit, waar zij met een aantal joodse studenten spraken. Deze

ontmoeting heeft geleid tot een kennismakingsborrel. We vinden het van groot belang om de komende jaren te investeren in jongeren. Er zullen naar verwachting dan ook meer initiatieven volgen die gericht zijn op deze groep, onze toekomst.

4.8 LJG Twente

Na de jaren in het teken van de corona-belemmeringen konden we 2022 weer vrijelijk bij elkaar komen en invulling geven aan ons Jodendom. We hebben de vele feesten goed en op een gezellige manier vorm kunnen geven, zoals de seiders voor Toe Bisjewat en Pesach, en we hebben onze diensten met Sjabbat, de Jomtovim en met de Hoge Feestdagen weer thuis, in onze eigen sjoel, kunnen houden. We merkten dat het fysiek kunnen samenkomen erg belangrijk voor iedereen is en het gemis daarvan groot was.

Onze jaarlijkse actie voor Toe Bisjewat hebben we dit jaar gehouden voor een kleinschalig herbebossingsproject net over de grens bij Nordhorn. Met een aantal vrijwilligers hebben we de bomen er zelf geplant.

Heel blij waren we dat we in februari alsnog ons 50-jubileum hebben kunnen vieren onder grote belangstelling van de lokale en de landelijke Joodse pers, met aanwezigheid van vele gasten uit Joods Nederland en vanuit de overheid, zelfs vanuit Duitsland, waar ook leden wonen.

Ons ledental is stabiel; er valt een lichte groei te bespeuren.

4.9 LJG Utrecht

2022 was het jaar dat de coronabeperkingen werden opgeheven. En als LJG Utrecht hebben we dat goed gemerkt. Er was veel behoefte om elkaar weer te ontmoeten: zowel binnen als in de buitenlucht, voor zowel religieuze zaken als puur sociaal. En we mochten veel nieuwe leden verwelkomen. 2022 was het jaar dat we ook "jonge-gezinnenbeleid" als speciale focus belegd hebben bij één van de bestuursleden, omdat het een belangrijke pijler is van de toekomststrategie van LJG Utrecht. Dit heeft meteen tot verheugende resultaten gezorgd: in het najaar kon een nieuwe groep leerlingen beginnen aan Talmoed Torahlessen en hadden we twee succesvolle kinderfeesten met Soekot en Chanoeka, met steeds 20+ kinderen.

Een bijzondere bijeenkomst was er op 23 oktober, waarbij we na 30 jaar afscheid namen van Moshé Lowkowitz als onze vast chazan. Door de loco-burgemeester van Utrecht werd hem bij deze gelegenheid een koninklijke onderscheiding uitgereikt. Slecht 4 maanden later, op 24 februari van dit jaar, is Moshé overleden. Zijn naam zal altijd verbonden blijven aan de LJG Utrecht, wij zijn dankbaar voor alles wat hij voor onze kehille betekend heeft.

4.10 PJG Midden Nederland

Diensten Culemborg

De geplande ochtenddienst op 01 januari ging helaas niet door vanwege de te verwachten lage opkomst direct na oudejaarsavond.

De ochtenddiensten werden geleid door de chazanniem Tom Fürstenberg en Sarah Whitlau (toen nog student chazaniet). Bij het laaienen kregen Tiny en Rick hulp van Kristin met haar eigen troep (Amerikaanse). Het is echt een aanvulling.

Op 27 augustus werd de dienst gehouden in het Rode Kruisgebouw omdat de sjoel in Culemborg voor die zaterdag al was verhuurd.

Wij hebben voor het eerst erev Rosj Hasjana gevierd in de sjoel in Culemborg en kregen zelfs twee gasten uit de LJJ Tilburg op bezoek. Kol Nidrei en Jom Kipoer hebben de leden helaas bij andere kehillot moeten bijwonen.

Wij hebben in oktober op een plezierige wijze kennis gemaakt met de rabbijn, Peter Luijendijk. Bijeenkomsten in het Rodekruisgebouw

De bijeenkomsten en lernavonden werden met wisselende belangstelling bezocht.

Soekot werd gevierd in de tuin van onze voorzitter Isabel Son.

Wij hebben twee avonddiensten en een ochtenddienst gehouden in het Rodekruisgebouw. De lernavonden werden gehouden onder leiding van Tiny en hadden veelal betrekking op de feestdagen.

Er waren veel jonge kinderen aanwezig bij de vieringen van Poerim, Chanoeka en Soekot.

In het afgelopen jaar konden wij ons verheugen op een aantal aanmeldingen van nieuwe leden.

Rick Middleton, secr.

5 Gelieerde organisaties NVPJ

5.1 Arza

Arza Nederland kijkt positief terug op 2022. Ondanks corona hebben we mooie activiteiten georganiseerd. En we zijn in staat geweest weer echt bij elkaar te komen zoals tijdens de drukbezochte ledenvergadering. Daarin namen we de praktische zaken weer door. Aansluitend hebben we een indrukwekkende Israëlische film bekeken waarover we onder leiding van Joram Stein een goede discussie gevoerd hebben.

Het jaar hebben we afgesloten met een interessante ontmoeting met Raoul Heertje die geïnterviewd werd door Roos Elkerbout. We hebben diverse fragmenten uit de documentaire reeks 'Het Israël van Heertje & Bromet' belicht en samen onder de loep genomen. De meningen waren verdeeld, maar binnen Arza leidt het juist tot interessante discussies waarin eenieder zich vrij kan uitspreken.

We hadden een mooi programma voor de Israëlreis 2023. Helaas hebben we te weinig aanmeldingen, mede door de hoge kosten, waardoor we de reis moesten afblazen.

Net als in 2022 gaan we met name door om een jonger publiek te bereiken door op interactieve manier informatie te geven over Israël en Arza aan mn Netzer. We blijven digitaal werken omdat we zo onze leden in heel Nederland bereiken.

We bereiden ons voor op een viering van de Jom Ha'atsmaoet tgv het 75- jarig bestaan van ons geliefde Israël. Maar we moeten juist nu onze liberale stem laten horen om de extreme ultraorthodoxe en nationalistische stem in de huidige regering tegen te gaan. Volg ons daarom op Instagram [arza_netherlands](#) en [arza.nl](#) Wordt lid, jouw stem telt! arzenederland@gmail.com.

5.2 Netzer

In 2022 kon Netzer, de Liberaal-Joodse en Zionistische jongerenvereniging van Nederland, weer langzaam van start gaan met weer reguliere evenementen na de pandemie. Wij hebben bij Netzer een heel goed jaar gehad. We kunnen erg goed terugkijken op de internationale reis naar Parijs waarbij we kennis hebben gemaakt met deze stad op een leuke, interactieve en leerzame manier. Ook hebben wij contacten gemaakt in de joodse gemeenschap, waaronder Netzer Frankrijk. Gedurende de reis waren er maar liefst 40 chanichiem met meerdere madrichiem die de chanichiem begeleidden.

Een nieuw bestuur is aangetreden na het zomermachanee, dat samen met de twee jongerenwerkers tijdens het nieuwe schooljaar verder wenst te groeien. Daarnaast zijn er een handvol nieuwe madrichiem bij het team gekomen. Sommige van deze nieuwe madrichiem waren al eerder met Netzer verbonden als madrich(a), anderen hebben de hadracha-opleiding (leiderschapstraining) gevolgd en behaald.

In het komende jaar willen we graag doorgroeien en in meerdere gemeentes evenementen organiseren. Ook willen we natuurlijk weer volop genieten van al onze weekenden en het zomermachanee. Er valt dus genoeg om naar uit te kijken.

Netzer heeft in het kalenderjaar 2022 de volgende evenementen voor de chanichiem (deelnemers) georganiseerd, vermeld op chronologische volgorde:

- Jom choref (online);
- Winterweekend (gecanceled);
- Netzer sjabbat;
- Poeriem gala & havdala;
- Pesach activiteit;
- Choref beAmsterdam;
- Internationale reis naar Parijs;
- Utrecht dag (gecanceled);
- Sjawoe'ot activiteit in Gelderland;
- Netzer goes Nature;
- Eindejaars BBQ;
- Zomermachanee;
- Mezuzah activiteit;
- Netzer sjabbat;
- Herfstweekend;
- Jeopardy activiteit in Rotterdam;
- Chanoeka activiteit;

Netzer heeft ook meegedaan aan de volgende evenementen:

- Nationale Holocaust herdenking 2022 (Toespraak jongerenwerker Benyamin);
- Landelijke oneg sjabbat in Den Haag;
- Joodse les weekend Helvoort;
- Jom HaVoetbal;
- Netzer jeugdmincha (jongerendienst);
- Netzer veida (bijeenkomst Netzers van de wereld).

Ten slotte heeft Netzer bijeenkomsten voor madrichiem (leiders) georganiseerd en/of bijgewoond.

Enkele bijeenkomsten georganiseerd door Netzer Nederland zijn:

- Diverse zelfgeorganiseerde hadracha (leiderschap) trainingen;
- Hadracha+ dagen en sessies;
- Hadrachaweekend;

NETZER VEIDA (BIJEENKOMST NETZERS VAN DE WERELD) De twee jongerenwerkers Dalit en Ruthie zijn samen naar de Veida in Israël geweest. Hier hebben zij madrichiem van andere Netzer Snifim leren kennen. Tijdens deze week hebben zij veel geleerd over Netzer Olami, de WUPJ en Israël. Deze kennis en connecties hebben zij meegenomen terug naar Nederland om Netzer Nederland verder te laten groeien en ontwikkelen.

NETZER JEUGDMINCHA (JONGERENDIENST); Voor de tweede keer is de jeugdmincha (de jongerendienst tijdens Jom Kipoer) helemaal verzorgd door Netzer. Hieraan deden 11 chanichiem mee die uit alle hoeken van Nederland komen. Zij hebben het verhaal van Jona verteld op hun eigen manier.

De leiding van de organisatie van Netzer bestaat uit twee jongerenwerker, een madrichiem-team (jeugdleiders) en een mazkiroet (bestuur). Het bestuur bestaat uit:

Naast het bestuur, fungeerden er twee jongerenwerkers (in dienst bij het Nederlands Verbond voor Progressief Jodendom) als begeleiders en uitvoerders van (logistieke) zaken van het Netzer bestuur. Benyamin en Benjamin zijn in augustus 2020 als jongerenwerkers in dienst gegaan. Deze zomer hebben zij na al hun harde en goede werk afscheid genomen. In hun plaats zijn vanaf augustus 2022 Dalit en Ruthie jongerenwerkers van Netzer. Zij zullen deze functie tot en met augustus 2024 vervullen.

MAZKIROET (BESTUUR)

Rosj = hoofd

JANUARI - JUNI: Voorzitter: David

Rosj Chinoech: Hannah Rosj Pe'otel: Ruthie Penningmeester: Noah Rosj PR: Sid

JUNI - DECEMBER:

Voorzitter: David (opgevangen door de jongerenwerkers)

Rosj Chinoech: Hannah Rosj Pe'otel: Tali

Vita Soraya Jacco Neomi Julia Lisa Rinath Duijffe Nadav Noa Anna Asher. Het reeds bestaande madrichiem-team (jeugdleiders) wordt gevormd door: Benjamin Benyamin Emanuel Noah Daniëlla David Ischa Rivka Ruthie Tamar Miro Gaddy Tali Dalit Hannah Leah Dana Boaz Sid

In 2022 hebben de volgende madrichiem de hadracha-opleiding met succes afgerond en zijn zij volwaardige madrichiem: Liora Shalimar Joram Arie Daan Het huidige aantal madrichiem bestaat uit vierentwintig(!) gemotiveerde jongvolwassenen. Momenteel worden er twaalf(!) nieuwe jongeren opgeleid. Netzer blijft nieuwe jongeren opleiden voor een toekomstbestendig Netzer. Bovendien kan op deze manier het aantal chanichiem groeien mét behoud van continuïteit van kennis en vaardigheden.